

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2020 | Week 26

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4
8075 AC Elspeet
Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3
8075 CN Elspeet
Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

09.30 uur ds. M. van Kooten
15.00 uur ds. M. van Kooten

Collecten

1. Diaconie (Stephanos)
 2. Kerk
 3. Instandhouding predikantsplaats
- Van harte aanbevolen

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Doopzitting

In verband met de bediening van de Heilige Doop op D.V. 12 juli zal op dinsdag 30 juni aanstaande in het Kerkerf om 19.30 uur doopzitting worden gehouden. Niet zoals gebruikelijk zal de doopsbediening 's middags plaatsvinden maar in de morgendienst. Dit omdat we 's middags aanwezig hopen te zijn bij de doopdienst van onze kleine Thijs in Apeldoorn.

Zondagsschool

Beste kinderen van de zondagsschool, Wat is het lang geleden hè dat we elkaar op de zondagsschool ontmoet hebben?! We hebben jullie gemist! Maar we hopen dat jullie thuis als gezin nu misschien wel extra de tijd hebben genomen om samen bezig te zijn met Gods Woord en om samen te zingen tot Zijn eer. De scholen zijn weer begonnen, maar dat geldt helaas niet voor de zondagsschool. Wel hebben de jufs en meester vergaderd met elkaar. Jullie kunnen voor de zomervakantie nog iets in de brievenbus verwachten...

D.v. 5 juli willen we alleen de kinderen van groep 8 van harte uitnodigen voor het afscheid van de zondagsschool.

Jullie ouders en de andere gezinsleden zijn van harte welkom om hierbij aanwezig te zijn. Dit zal plaatsvinden in de kerk van 11.15u tot ongeveer 12.00u. Op-gave is noodzakelijk, zodat de koster weet waar hij op kan rekenen. Dit kan per mail naar famgderuiter@gmail.com of telefonisch 0577-413104. Graag voor 1 juli.

Of de zondagsschool in september weer kan beginnen en hoe, daarin wachten we de verdere adviezen van de kerkenraad af.

Verder willen we juf Carin ten Voorde nog hartelijk bedanken voor het vervangen van juf Eveline tijdens haar zwangerschapsverlof.

Hartelijke groet van de leiding van de zondagsschool

Gebedskring

Op D.V zaterdag 27 juni hopen we weer de maandelijkse gebedskring te houden. We hopen om 21.00 uur te beginnen in het Kerkerf.

Hartelijk welkom

Ontwikkelingen kerkdiensten

Als het goed is, heeft de regering afgelopen woensdag bekendgemaakt welke nieuwe maatregelen per 1 juli van kracht zijn. Bij het schrijven van dit bericht was ons nog niet bekend wat de uiteindelijke regels geworden zijn, maar het lijkt er op dat we met meer mensen de diensten kunnen bezoeken. Voor de regionale situatie is vanuit de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VR NOG) een Noodverordening van kracht, waarin voorschriften staan, waar we ons aan hebben te houden. Zij moeten dit ook aanpassen naar aanleiding van de besluitvorming van de regering. Ook lopen er nog onderzoeken naar o.a. het zingen en komt er mogelijk meer maatwerk per kerkgebouw. Hopelijk zult u ook begrijpen dat wij hiermee voor hele lastige dilemma's worden geplaatst. Enerzijds onze verantwoordelijkheid te verstaan ten opzichte van de gezondheid van de gemeenteleden en anderzijds de behoefte om weer zoveel als mogelijk de diensten op de normale wijze te kunnen laten plaatsvinden. En dat binnen de regels van de overheid. Daarbij is het ook belangrijk dat we als gemeenteleden een eigen verantwoordelijkheid hierin blijven verstaan. Toch mogen we ook dankbaar zijn dat afgelopen periode de dienst der verzoening van zondag tot zondag mocht doorgaan. We mochten ons elke zondag 2 keer zetten onder het Woord. Laten we ook trouw zijn in het gebruik van deze middelen. Dat ons voortdurend gebed is of de Heere met Zijn Geest de hof doorwaaien wil. In de kerk, maar ook thuis. En bovenal in ons hart.

Ook zijn er, in samenwerking met de Oranjehof en de andere kerken, extra activiteiten via de kerkradio en internet opgezet, waaraan door velen belangeloos is meegewerkt. En vanuit de gemeente is er veel meeleven met elkaar geweest, waarbij met name de vrouwenvereniging een belangrijke rol heeft gespeeld.

Het College van Kerkrentmeesters is op dit moment bezig de richtlijnen te vertalen in een gebruiksplan voor onze gemeente. Komende dinsdag zal dit in de

kerkenraad besproken worden om te bepalen hoe we het gemeentelven na 1 juli weer verder kunnen opbouwen.

Zoals u weet, hebben we medio maart op basis van de voorschriften van de overheid alle kerkelijke activiteiten en de sacramenten uitgesteld tot nadere aankondiging en konden alleen nog digitale kerkdiensten doorgang vinden. Gelukkig konden we de afgelopen weken al met iets meer mensen de kerkdiensten bezoeken. Hoe de indeling van kerkgangers vanaf zondag 5 juli zal plaatsvinden, is nu nog niet exact bekend en hangt mede af van de uiteindelijke voorschriften van de overheid. Hierover zal rond 3 juli via mail, Whatsapp en de website informatie worden verstrekt. Voorafgaand aan het orgeluurtje van vrijdag 3 juli zal dit ook via de kerkradio worden bekendgemaakt voor degenen die geen internet hebben.

Het leek ons ook goed om voor de zomervakantie de Heilige Doop te bedienen aan de kinderen, die afgelopen maanden zijn geboren. Dit zal op DV 12 juli plaatsvinden.

Gemeente, we leven in moeilijke, verwarrende en onzekere tijden. Door alle zekerheden, die we meenden te hebben, is radicaal een streep gezet. Wat kan dat een spanning en bezorgdheid geven. En de Heere zegt: "Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God." Zo mogen we elkaar opdragen aan de troon van Gods genade. Niet in een goedkope onbezorgdheid, want we weten van de enorm ingrijpende gevolgen, die dit virus in de gemeente en familieverbanden heeft gehad, maar in een totale afhankelijkheid van de Heere. Van harte Gods genade en ontferming toegebeden.

Och, mocht ik, in die heilige gebouwen,
De vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog,
Zijn lieflijkheid en schonen dienst aanschouwen!
Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog.
Want God zal mij, opdat Hij mij beschutt',
In ramp en nood versteken in Zijn hut;
Mij bergen in't verborgen van Zijn tent,
en op een rots verhogen uit d' ellend'.

Christiaan Daniel Louis Bähler (IX)

Ds. H. Slothouber te Andel deed binnen zijn gemeente voorbede voor de nagebleven weduwe en kinderen van ds.C.D.L. Bähler nadat deze na een kort ziekbed op 51 jarige leeftijd stierf, een weduwe van 45 jaar en kinderen nalatend in de leeftijd van 21,19, 15, 10 en 7 jaar naliet. Reden om bij diens kinderen stil te staan.

Eerder stonden we stil bij de geboorte van het oudste kindje dat na enige dagen overleed in Elspeet. Ook bij de twee levenloos geboren kinderen in Aalst. Thans de andere kinderen:

*Zijn oudste dochter Suzanne Maria Elizabet die op 2 december 1835 in de Elspeetse pastorie werd geboren huwde in 1872 met de rustende huisarts Pierre Gedeon Galandat Huet.

Pierre Gedeon Galandat Huet (1796-1875) werd geboren in Vlissingen waar zijn vader –Samuel Theodorus Gedeon Huet- predikant was bij de Waalse gemeente. Zijn bet-vergrootvader Gedeon Huet (1654-1729) was gereformeerd predikant in Frankrijk maar vluchtte bij de herroeping van het edict van Nantes naar ons land. Zijn moeder had een levende briefwisseling met Aagje Wolff en Betje Deken. Dat waren bepaald geen rechtzinnige dames. Wel hebben ze in de literaire wereld naam gemaakt.

Eerst was hij legerarts en werd vervolgens huisarts in Gendringen en Zaltbommel. Per ingang van januari 1834 werd hij arts van het gesticht te Veenhuizen dat tien jaar eerder de deuren had geopend. De 'Maatschappij van weldadigheid' had aldaar een kolonie gesticht voor arme wezen, bedelaars, landlopers en zeer verarmde gezinnen om hen perspectief te bieden voor de toekomst. Tegenwoordig is dat een museum en vorig jaar bezocht ik dat met mijn oudste zoon en zijn gezin. Maar to the point. Huet kwam aldaar in de plaats van een arts die aan de drank was geraakt en derhalve al zijn instrumentarium verkocht om jenever te kopen en soms volslagen teut een bevalling leidde waarom hij op staande voet werd ontslagen. Al spoedig kwamen er ook klachten over de nieuwe arts binnen. Niet vanwege drankmisbruik zoals zijn voorganger maar uit hoofde van zijn sociale onbekwaamheden. Over hem wordt het volgende opgemerkt: 'Hij wordt ondermeer 'koppig' genoemd, 'halstarrig', een 'aller lastigst sujet', 'een ongemakkelijk man', een 'onhandelbare medehelper', hij kan 'geen regt wijzing of tegen spraak dulden', 'de man heeft hoegenaamd geen de minste practischen tact', kortom, Huët is geen wonder van communicatie.'

Er waren ook opmerkingen over zijn medisch functioneren. Die waren bepaald niet mis. De president van de Drentse provinciale geneeskunde –dokter Amshoff- oordeelde meerdere malen dat Huët 'bij aanhoudendheid halstarrig blijft weigeren de behandeling der zieken in te rigten naar de door mij met de meeste kiesheid en inschikkelijkheid medegedeelde inzichten'. Bij oogaandoeningen behandelde hij aldus de president 'de teedere lijdertjes' eerst met aderlatingen en dan met bloedzuigers, met 'pappen op de

oogen', met Spaanse vliegpleisters 'van 2 tot 3 handpalmen groot in de nek' en tussendoor scherpe oogspoelingen met een kamferoplossing. De ooglijdertjes op het eerste gesticht worden volgens Amshoff 'ja wel, genezen', maar het kost veel meer tijd en het gebeurt vooral 'op eene voor de zieken meer pijnlijke wijze'. Hij schreef allerlei medicijnen voor die soms een tegenstellende uitwerking hadden. Amshoff zei: Hij doet zijn eigen zin en dat is een ramp, want 'zijne geneeskundige kennis is, bij zijne onvolgbaarheid, allerbekrompenst. Alles ligt in zijn hoofd verward door één'. Daaruit volgt 'dat zijne geneeskundige behandeling meestal verwarring is'. Vaak staan bij de kribben van zieke kinderen vier of vijf verschillende geneesmiddelen. 'Zoo geeft hij b.v. aan denzelfden patient op denzelfden dag bloedzuigers, vegetabile verkoelende dranken, kina (bitter medicijn), opwekkende naphthaas, opium en wijn. Volgens de president van de provinciale geneeskunde gingen er 'Ladingen op kruiwagens van de apotheek naar de ziekenzaal'.

De directeur van het gesticht oordeelde over Huet: 'Zijn crediet als geneesheer daalt dagelijks zoo dat ieder vreest de Docter nodig te hebben.' Hij noemde het 'schandelijk' hoe Huët zijn patiënten behandelt en 'de kleine kinderen onnodig foltert met Spaansche vliegen en bloedzuigers'.

Na een half jaar waren er net zoveel kinderen gestorven als in het hele jaar 1833. Zestig wezen welgeteld. Zo ging het niet langer. Amshoff oordeelde: 'De man is ten eenemale ongeschikt voor den post van Geneesmeester ter dezer plaatse' en eiste zijn ontslag 'uit aanmerking van het belang van zoo vele menschenlevens'.

Nadat hij eerst enige tijd half salaris kreeg volgde op 1 februari 1835 Huets ontslag. Hij vocht dit aan maar werd niet gehoord. Hij vestigde zich daarna in het nabijgelegen Norg als huisarts. Men kon daar slecht aan een 'genees-, heel- en vroedmeester' komen die naast alle bevallingen ook jaarlijks de pokkeninenting voor zijn rekening moest nemen en de lotelingen voor de dienstplicht had te keuren. Dat had vooral met de salariering te maken want tegenover zijn diensten stond een beloning van twee- tot driehonderd gulden per jaar, nog minder dan de helft van een gewone dokterspost. Norg had echter niet meer te bieden. Huet solliciteerde en werd gelijk aangenomen. Ondanks de vele problemen die er in Veenhuizen met hem voordeden, in Norg was er geen vuiltje aan de lucht. Toen in 1838 de gemeenteraad moest buigen over al of niet verlengen van het contract kon genoteerde worden dat hij 'tot genoegen

van de ingezetenen' zijn werk verrichtte. Tot aan zijn vertrek naar Hulst deed hij zijn werk tot volle tevredenheid van de gemeenschap. In die dagen kende men het specialiseren bij lange na niet zoals dat vandaag de dag het geval is. In de kolonie die grotendeels uit onvolwassen wezen bestond was een kinderarts nodig. Daar was Huet ongeschikt voor maar Norg was hij op z'n plek. Inmiddels gingen de huiselijke zorgen hem niet voorbij.

Hij was namelijk in 1826 getrouwd met Maria Catharina Albertina Sophie Veeren. Samen kregen ze acht kinderen. Zes kinderen overleden rond hun eerste levensjaar. Toen zijn vrouw in januari 1843 op 44-jarige leeftijd overleed waren er twee van de acht kinderen nog in leven. De 8-jarige Jacobus Adrianus en Rudolf Hendrik Johan van zeven jaar. Hij vertrok naar Hulst als arts en trouwde een jaar later met Maria Charlotte Louise Gallandat. Hij was inmiddels 48 jaar en zij 55 jaar. Na een huwelijk van vier jaren overleed zijn tweede vrouw. Dat moet voor de man een zware slag geweest zijn. Opnieuw weduwnaar met een zoon van 13 en 12 jaar. In 1861 na hij de naam van Galandat aan bij zijn achternaam Huet. Waarschijnlijk was dat vanwege de liefde tot de tweede vrouw die zich over de half-weesjes had ontfermd.

In 1872 trouwde hij dus voor de derde maal. Dit keer met de oudste dochter van ds. Bähler, een leeftijfsverschil van 39 jaar. Op 21 juni 1874 kregen zij – woonachtig in Leiden- een zoon die ze vernoemden naar de vroeg gestorven Elspeetse oud-predikant. Derhalve ging hij met de naam Christiaan Daniel Louis Huet door het leven. Zijn vader heeft hij niet gekend want die overleed een jaar na zijn geboorte. C.D.L.Huet overleed op 11 maart 1919 te Rijnsburg. Meerdere gegevens kon ik niet achterhalen.

**Iets meer weten we over Christiaan Daniel Louis Bähler die op 20 november 1843 te Heemse (gemeente Hardenberg) werd geboren. In 1863 komen we hem tegen als theologisch student te Leiden om tenslotte te vernemen dat hij in 1924 in den Haag overleed.

***Henriette Wilhelmina Mathilde Bähler die op 6 juni 1847 te Ede geboren werd trouwde in 1875 met Johann Carl Spiecker. Over haar leven is ons niet meer bekend dan dat ze op veertigjarige leeftijd overleed. Of ze mocht delen in het leven van haar grootmoeder naar wie ze vernoemd wordt moeten we het zwijgen toe doen.

****De jongste telg Sara Catharina Cecilia die op 13 december 1849 werd geboren trouwde in 1873 te Leiden met J.C.L.W.Schotel, ambtenaar bij de Hol-

landse spoorwegen. Hij was een zoon van dr.G.D.J.Schotel (1807-1892) die predikant was te Lage Zwaluwe, Chaam en Tilburg. Hij was echter meer belang voor historie (in de brede zin van het woord) dan in het heil van de gemeente. Hij ging dan ook al op 55-jarige leeftijd met emeritaat om zich volledig aan geschiedenis te wijden, waaronder de redactie van het Biografisch woordenboek der Nederlanden. De geestelijke sfeer waarin zijn zoon opgroeide was dus aanmerkelijk anders dan die waarin diens vrouw was opgevoed. Over meerdere gegevens beschikken we niet.

*****Het meest is te vertellen van zoonlief Louis Henri Antonie die op 21 juni 1838 te Oosterwolde werd geboren. Hij trad in vaders voetspoor en werd predikant. Nota bene ook nog eens in Oosterwolde. Over hem een volgende keer meer.

(Wordt vervolgd D.V.)

Bij de diensten

Zondagmorgen hopen we verder te gaan met de behandeling van Hosea en lezen we opnieuw het tweede hoofdstuk. In de middagdienst is vraag en antwoord 54 aan de orde. Het artikel over de algemene christelijke kerk. Op de wijs van Psalm 68 bracht Hazeu dit als volgt onder woorden:

*Wat toch gelooft gij, hier beneen
Van Christus' Kerk, die algemeen
En heilig wordt geheten?
Dat 'd eeuw'ge zoon van God, met macht
Uit 't ganse menselijk geslacht
In grootheid niet te meten
Zich een gemeente toebereid
Om met Hem in all' eeuwigheid
Te leven, heeft verkoren;
Door Zijne Geest en woord alleen
Geheiligd, en tot eenigheen
Van 't waar geloof geboren*

*Uit 't aanbegin van 't werelrond
Tot aan de jongste ochtendstond
Dezelve wil vergaren.
En ook op eindeloos heil gebouwd
Beschermd –en door Zijn onderhoud,
Dus liefdrijk wil bewaren.
Ja, dat ik met die heilgemeent'
Als levend lidmaat, ben vereend
En eeuwiglijk zal blijven.
Wijl ik verzekerd wezen mag
Dat Christus wil Zijn heilgezag
In 't hart der Zijnen schrijven.*

Ter overdenking

Dit keer twee treffende citaten van Thomas Watson (1620-1686)

*Predikanten kloppen op de deur van het hart, de Geest komt met een sleutel en doet de deur open.

*Hoe afschuwelijk om beladen met preken naar de hel te gaan.

de redactie